

บันทึก

เรื่อง การประกาศใช้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนซึ่งออกตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พุทธศักราช ๒๕๗๗ ที่ยกเลิกแล้ว

ตามบันทึกของกรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาปัญหาว่า พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนในท้องที่อำเภอบางเขน และอำเภอมีนบุรี จังหวัดพระนคร พ.ศ. ๒๕๕๖ และพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนในท้องที่อำเภอเมืองปทุมธานี อำเภอคลองหลวง และอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งออกโดยอาศัยพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พุทธศักราช ๒๕๗๗ แต่ได้ประกาศใช้ภายหลังที่ได้มีพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๗ ประกาศใช้โดยมีบทบัญญัติให้ยกเลิกกฎหมายปี ๒๕๗๗ แล้วเช่นนี้จะใช้ได้หรือไม่ นั้น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายกองที่ ๓) ได้ตรวจพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

ข้อเท็จจริงปรากฏว่าพระราชกฤษฎีกาทั้งสองฉบับดังกล่าวข้างต้นนี้ได้อ้างอาศัยอำนาจมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๗๗ และพระมหากษัตริย์ได้ทรงลงพระปรมาภิไธยเมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๖ พระราชกฤษฎีกาทั้งสองฉบับนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๗ การณ์ปรากฏว่าพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พุทธศักราช ๒๕๗๗ ได้ยกเลิกไปเสียก่อนโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ นั้นแล้ว

คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวได้ตราออกใช้โดยอาศัยอำนาจกฎหมายที่ได้ถูกยกเลิกไปแล้วก็ย่อมใช้บังคับมิได้

จริงอยู่ในขณะที่พระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยนั้น ยังมีได้มีการยกเลิกกฎหมายฉบับเดิม การลงพระปรมาภิไธยจึงเป็นการถูกต้อง แต่พระราชกฤษฎีกาทั้งสองฉบับนี้ยังหาไม่ผลใช้บังคับไม่ จะมีผลใช้บังคับได้ก็ต่อเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว (ซึ่งระบุไว้ในมาตรา ๒^๑ ของพระราชกฤษฎีกาทั้งสองฉบับนั่นเอง นอกจากนั้นสำหรับเรื่องนี้โดยเฉพาะ ก็ยังมีความในมาตรา ๙^๒ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พุทธศักราช ๒๕๗๗

^๑ มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

^๒ มาตรา ๙ นอกจากนั้น ต้องโฆษณาในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ท่านให้เจ้าหน้าที่มอบสำเนาฉบับแท้จริงแห่งพระราชกฤษฎีกา.....

บังคับไว้อีกด้วยว่า ต้องประกาศพระราชกฤษฎีกาในราชกิจจานุเบกษา) และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วปรากฏว่ากฎหมายที่อ้างนั้น ได้ถูกยกเลิกไปแล้ว พระราชกฤษฎีกาทั้งสองฉบับนั้น จึงเท่ากับอ้างพระราชบัญญัติแม่บทไม่มีแล้ว ก็ย่อมใช้ไม่ได้อยู่ในตัว

การที่อ้างว่าถึงแม้ไม่มีกฎหมาย พระมหากษัตริย์ก็ย่อมทรงพระราชอำนาจที่ตราพระราชกฤษฎีกาได้ตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่าอำนาจเช่นนี้ พระมหากษัตริย์จะทรงกระทำได้ก็แต่เฉพาะที่เกี่ยวกับการบริหารเท่านั้นหาทรงมีอำนาจตราพระราชกฤษฎีกาที่มีผลในทางนิติบัญญัติ ซึ่งเป็นอำนาจของสภาผู้แทนราษฎรไม่ สำหรับพระราชกฤษฎีกาเกี่ยวกับการเวนคืนที่ดินนี้ ย่อมเป็นที่เห็นได้ชัดว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับนิติบัญญัติ ดังจะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งพระราชบัญญัตินี้มอบอำนาจให้ตราพระราชกฤษฎีกาอันเป็นการมอบอำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติในกฎหมายดังกล่าว

คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า เพื่อแก้ไขข้อขัดข้องในเรื่องนี้ ก็ควรจะตราพระราชกฤษฎีกาเสียใหม่ โดยอ้างกฎหมายแม่บทที่ใช้อยู่ในปัจจุบันให้เป็นการถูกต้องต่อไป

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย

(นายหยุต แสงอุทัย)

เลขาธิการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๔๗